

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

**«ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ЗБУТ НА ПІДПРИЄМСТВІ
(НА ПРИКЛАДІ ПАТ ОДЕСЬКИЙ КАБЕЛЬНИЙ ЗАВОД
«ОДЕСКАБЕЛЬ»»»**

Виконавець:
студентка факультету ЦЗВФН
Гончарова Мар'яна Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Малишко Валерій Семенович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Вивчення витрат на збут та їх управління набуває особливого значення для прийняття ефективних рішень у діяльності підприємств, оскільки є основою для ведення діяльності підприємства. Завчасно правильно обрана збутова програма дає можливість швидко та при мінімальних грошових та часових витратах реалізувати продукцію та забезпечити прибуток підприємствам. Витрати на збут продукції підприємство зобов'язане постійно планувати, вчасно облікувати та аналізувати, належно контролювати, в іншому випадку значна їх частина буде непродуктивною та негативно впливатиме на фінансові результати діяльності підприємства. Потреба в належному регулюванні витрат, пов'язаних зі збутом, на будь яких підприємствах.

Мета кваліфікаційної роботи: є пошук та економічне обґрунтування шляхів зниження витрат на збут ПАТ «Одескабель» на підставі проведеного аналізу господарської діяльності підприємства та його фінансових показників.

Завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність собівартості, її види та вплив на конкурентоспроможність підприємства;
- розглянути витрати на збут як фактор зниження собівартості продукції;
- визначити методи та джерела інформації для аналізу витрат на збут на підприємстві;
- надати характеристику та провести аналіз основних показників діяльності ПАТ «Одескабель»;
- проаналізувати ефективність збутової діяльності підприємства;
- провести факторний аналіз витрат на збут;
- на підставі проведеного аналізу визначити можливі шляхи зниження витрат на збут для оптимізації собівартості продукції.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування та зниження витрат на збут.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ПАТ «Одескабель» у напрямку оптимізації витрат на збут.

Методом дослідження роботи є загальнонаукові методи: абстрактно-логічний (для узагальнення теоретичних та науково-методичних положень, визначення сутності економічних понять, формування висновків); системний аналіз (для аналізу ринку кабельної продукції в Україні, дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства); графічний (для наочного представлення статистичних даних); табличний та групування (при аналізі стану фінансово-господарської діяльності підприємства); конструктивний та експериментальний (оцінка результатів запропонованих заходів оптимізації витрат на збут).

Інформаційною базою дослідження стала статистична, фінансова та оперативна звітність підприємства, наукова вітчизняна і зарубіжна література з досліджуваної проблеми; законодавчі та нормативно-правові акти України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань).

Загальний обсяг роботи становить 63 сторінки. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи «**Теоретичні аспекти формування витрат на підприємстві**» розглянуто теоретичні питання формування собівартості продукції, витрат на збут, як фактору зниження собівартості продукції, методи та джерела інформації, що необхідні для проведення аналізу.

Другий розділ роботи «**Аналіз витрат на збут ПАТ «Одескабель»**» присвячений аналізу витрат на збут, надана характеристика підприємства та його основних показників діяльності, проаналізована ефективність збутової діяльності підприємства за допомогою певних показників, проведений факторний аналіз на збут.

У третьому розділі роботи «**Основні напрямки зниження витрат на збут**» розглянуто основні напрямки зниження витрат на збут, запропоновано заходи, що до їх зниження.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Собівартість продукції – це грошове вираження затрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Собівартість продукції належить до найважливіших якісних показників, які в узагальненому вигляді відображають всі сторони господарської діяльності підприємств. Економічне значення зниження собівартості продукції підприємства полягає у збільшенні прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, у появі можливості для матеріального стимулювання працівників, а також у поліпшенні фінансового стану підприємства. Найважливішим групування витрат є за характером витрат. За цією ознакою витрати групуються за економічними елементами та за статтями калькуляції. Саме це групування дає можливість аналізувати собівартість, проводити калькуляцію та визначати резерви і шляхи мінімізації собівартості продукції. Коректний кошторис витрат на збут дозволяє встановити співвідношення між їх рівнем та обсягом реалізованої продукції.

2. Збут – це завершальна стадія кругообороту капіталу; підсистема господарської діяльності, що включає процес переміщення продукції від виробника до споживача (реалізацію), спрямований на задоволення потреб останнього; управління рухом товарів з визначенням фінансового результату, який формується при створенні нової вартості в процесі виробництва. Витрати на збут не враховуються до складу виробничої собівартості продукції, але входять до повної собівартості. Витрати на збут класифікуються та групуються за різними ознаками.

3. Для проведення аналізу витрат на збут використовуються різні види порівняльного аналізу: горизонтальний, вертикальний, трендовий, факторний. А вплив факторів на зміну результативного показника здійснюється за допомогою адитивної факторної моделі. Факторний аналіз зводиться до моделювання багатофакторної моделі. При моделюванні факторних систем необхідно дотримуватися певних умов. При проведенні аналізу витрат на збут

використовується певна інформація. Витрати на збут можна аналізувати з позиції оперативного, тактичного (поточного) і стратегічного аналізу.

4. Для дослідження собівартості промислової продукції було здійснено аналіз діяльності, основних показників та витрат ПАТ «Одескабель». Аналіз основних показників діяльності дозволив зробити висновок, що підприємство є прибутковим, однак його рентабельність з кожним роком зменшується через перевищення темпів зростання собівартості реалізованої продукції над темпами зростанням доходу від реалізації продукції.

5. Аналіз основних показників ПАТ «Одескабель», що характеризують збутову діяльність дозволив встановити, що витрати на збут на даному підприємстві ростуть занадто високими темпами та значно випереджують темпи росту повної собівартості реалізованої продукції. При цьому з кожним роком спостерігається підвищення питомої ваги витрат на збут в собівартості продукції. Також вдалося з'ясувати, що протягом аналізованого періоду ефективність витрат на збут на підприємстві значно знизилася, що проявляється у зменшенні чистого доходу від реалізації продукції, що припадає на 1 грн. витрат на збут. Дана ситуація обумовлює необхідність пошуку можливих резервів зниження витрат на збут.

6. Факторний аналіз витрат на збут дозволив виявити певні закономірності: в структурі витрат на збут присутні три основні статті, які в сумі складають близько 80% витрат – витрати на оплату праці, транспортно-експедиційні витрати та витрати на страхування вантажу. Питома вага витрат на рекламу при цьому є досить невеликою і з кожним роком спостерігається її зменшення.

7. В результаті пошуку напрямків зниження витрат на збут вдалося з'ясувати, що найбільш ефективно можна знизити витрат шляхом використання послуг сторонніх організацій, що отримало в науці та практиці назву «інжиніринг». Основними напрямками інжинірингу для ПАТ «Одескабель» для зменшення витрат на збут є розробка модулю «Логістика» у власній ERP-програмі «SteERP», а також розробка Інтернет-магазину, який допоможе значно збільшити обсяг продажів. Незважаючи на те, що дані заходи на етапі впровадження вимагатимуть додаткових витрат, в кінцевому рахунку використання інжинірингових послуг є економічно обґрунтованим, оскільки це знижує ризики, значно підвищує ефективність реалізації проектів та економить час замовника. Таким чином, запровадження означених заходів дозволить провести оптимізацію витрат на збут, а також збільшити обсяг продажів компанії та підвищити ефективність діяльності підприємства. У цілому можна зазначити, що в результаті проведених заходів прибуток від операційної діяльності зросте на 16252,6 тис. грн., прибуток від операційної діяльності на 1 грн. витрат на збут зросте 0,26 грн. або на 29,3 %, ефективність збутової діяльності зросте на 2,61 грн. або на 14,2 %.